

Liina Kersna
Haridus- ja Teadusministeerium
hm@hm.ee

Teie 11.06.2021 nr HTM/21-0798/
1K; 8-1/21/2686
/
Meie 06.07.2021 nr 1.2-3/1964-2

Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse muutmise väljatöötamise kavatsus

Lugupeetud Liina Kersna

Sotsiaalministeerium tunnustab Haridus- ja Teadusministeeriumi (HTM) poolt teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse (TAKS) uue redaktsiooni väljatöötamist, mis on mahukas ja oluline töö.

Kommenteerime lahendusi, mida on eelnõus välja pakutud probleemidele 1 (Reguleerimisala ja kohaldamisala killustatus) ja 2 (Teadus- ja arendustegevuse riiklik korraldamine).

Kommentaariid eelnõu kavandavate muudatuste ja nende mõju kohta (peatükk V)

Lahendatav probleem 11.2.1: Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni (TAI) süsteemi juhtimine on killustunud, süsteemi osaliste vastutus ja ülesanded ei moodusta ühtset tervikut.

11.2.1.1 Alternatiiv 1: TAI süsteemi juhtimine TANi ja TAI juhtkomisjoni toel. Esiteks on selle lahenduse puhul ohuks, et mõlemas kogus osalevad suuresti samade asutuste samade ametikohtade esindajad. TAI süsteemi juhtimise ja ressursside optimeerimiseks teeme ettepaneku kaaluda TANi ja TAI juhtkomisjoni ühendamist. Alternatiivi 1 teise puudusena näeme märkimisväärse osa valitsusaladest, k.a Sotsiaalministeerium, riigi TAI süsteemi juhtimisest, k.a rahastusotsuste tegemisest, kõrvale jäämist. Samal ajal tekiks teistel valitsusasutustel ebaproportsionaalselt tugev esindatus TAI süsteemi juhtimisel. Juhime tähelepanu, et oleme varem teinud ettepaneku, et TANi hõlmataks ka Sotsiaalministeeriumi esindaja. Kolmandaks puuduseks selle lahenduse juures on asjaolu, et see ei soodusta sellise otsustuskogu tekkimist, kus ministeeriumitel otse oleks võimalik oma huve läbi rääkida ja koostöös täiendada.

11.2.1.2 Alternatiiv 2: TAI koordineerimiskogu koosneks kõikide ministeeriumite esindajatest ja oleks hea formaat valdkondade ülese TAI poliitika koordineerimiseks ja infovahetuseks.

Eelistus: Sotsiaalministeerium pooldab alternatiivi 2. Lisaks rõhutame, et mistahes riikliku TAI otsustuskogu koosseisu peaks kuuluma kõigi teadusvaldkondade esindajad k.a sotsiaal-, humanitaarvaldkonna esindajad, kes on praegu TANis tugevalt alaesindatud. Samuti peab tasakaalustama TAI otsustuskogude soolist koosseisu. Ka see on tänase TANi puhul väga vildakas.

Lahendatav probleem 11.2.2: Ministeeriumite tegevus valdkondliku TA korraldamisel on ministeeriumite lõikes ebaühtlane ning TA koordineerimine valdkondade üleselt ebaselge.

11.2.2.1. Alternatiiv 1: Valdkonnaülesete prioriteetide väljaselgitamine ja neile töötavate lahenduste leidmine on väga pikk protsess. Pole selge, kui kiiresti suudavad TAN, kus pole esindatud kõik ministeeriumid, ja Riigikantselei, kui TANi uus sekretariaat selle pädevuse omandada.

11.2.2.2. Alternatiiv 2: HTMi valitsemisalas tegutsev Eesti Teadusagentuur (ETAg) on ministeeriumite TAI tegevuste pikaajaline ja kogenud koostööpartner. Senine kogemus RITA programmi raames on näidanud, et ETAg omab vajalikku pädevust ja ressursse, et koordineerida ministeeriumite vahelist koostööd. Seda arvestades oleme nõus, et ETAgile jääks keskne roll TA koordineerimisel valdkondade üleselt ning Riigikantselei, kui valdkonnas vähem kogenud asutus, pigem toetaks ETAg.

Eelistus: Sotsiaalministeeriumi hinnangul arvestab alternatiiv 2 paremini seniseid TAI koordineerimise kogemusi ning ministeeriumite huvisid.

Kokkuvõttes pooldab Sotsiaalministeerium Eesti TAI maastiku kaasajastamiseks üht otsustuskogu, mis koosneb kõigi ministeeriumite esindajatest. Sellele lisaks on vajalik nii öelda otsuseid ettevalmistav töökogu, mis tegeleks ministeeriumite ülesete uurimisvajaduste väljaselgitamise, täpsustamise ning uurimisülesandeks operatsionaliseerimisega (teadusnõunike koordinatsioonikogu).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Signe Riisalo
sotsiaalkaitseminister

(allkirjastatud digitaalselt)
Tanel Kiik
tervise- ja tööminister

Marion Pajumets 626 9164
Marion.Pajumets@sm.ee